

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566
วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์”

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย	/			
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		/		ในบริเวณที่ ไฮไลท์ สีเหลือง ขอให้ตรวจสอบ การเขียนโครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษ ไม่ถูกต้อง
3. บทนำ		/		ควรเขียนได้ครอบคลุมเกี่ยวกับตัวแปรการวิจัยที่ต้องการศึกษาว่า มีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร ให้ชัดเจนกว่านี้
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	/			มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	-	-	-	-
6. วิธีดำเนินการวิจัย		/		ควรเพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก
7. ผลการวิจัย		/		ควรนำเสนอ ผลการวิจัยในข้อ 2 คือ การวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำ ให้อยู่ในตารางเช่นเดียวกับ ผลการวิจัยข้อ 1
8. สรุปผลการวิจัย				มีรายละเอียดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
9. อภิปรายผล				ยังไม่ได้อภิปรายหรือแสดงเหตุผลของผลการวิจัย ควรทำการอภิปรายผล โดยนำข้อสรุปผล มากล่าว อภิปรายว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากอะไร สอดคล้องกับแนวคิด หรือ งานวิจัยของใครบ้าง พร้อมทั้งมีการอ้างอิงเอกสารที่นำมากล่าว ตามหลักการที่ถูกต้อง
10. ข้อเสนอแนะ				ควรเสนอแนะถึง สิ่งที่ควรวิจัย ต่อไปจากเรื่องนี้ ว่า ควรศึกษาเกี่ยวกับอะไรให้ชัดเจน
11. เอกสารอ้างอิง				เอกสารอ้างอิงไม่ต้องแยกเป็นหนังสือ รายงานการวิจัย วารสาร ฯลฯ ผู้เขียนควรรวบรวม ให้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเรียงลำดับ ก-ฮ ให้ถูกต้อง
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	/			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษา หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์”

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อรวบรวมและจำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา 2) เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เมื่อรวบรวมและจำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำคำทางวัฒนธรรมภาษาไทยมาเปรียบเทียบกับคำในหนังสือฉบับแปลเรื่อง “Handbook for Mankind” ที่แปลโดย ร็อด บัคเนลล์ (Rod Bucknell) และระบุกลวิธีการแปลที่ใช้ โดยผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมตามแนวคิดของ นิวมาร์ค (Newmark, 1995) ซึ่งสามารถแบ่งกลวิธีการแปลไว้ทั้งหมด 12 ประเภท ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่พบในหนังสือ “คู่มือมนุษย์” พบคำศัพท์ทั้งหมด 499 คำ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 8 ประเภท โดยประเภทคำทางวัฒนธรรมที่พบมากที่สุดหนังสือต้นฉบับที่เลือก คือ คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาประเภท ศาสนธรรม และตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการแปลที่นิยมใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมมากที่สุดได้แก่ การแปลตรงตัว ถัดมาเป็นการถอดความ การใช้สองกลวิธีร่วมกัน การเทียบเคียงทางวัฒนธรรม การใช้คำยืม การละ การใช้คำที่เป็นกลาง การใช้คำลักษณะนาม การใช้คำแปลที่ได้รับการยอมรับ การทำให้เป็นธรรมชาติ กลวิธีที่ไม่พบคือ การทำเครื่องหมาย และการให้คำอธิบายและใส่หมายเหตุ

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล, คำทางวัฒนธรรม, พระพุทธศาสนา

The Strategies for Translating Cultural Words about Religious from Thai into English: A Case Study of The Buddhist Teachings Book "Handbook for Mankind"

ในบริเวณที่ไฮไลท์ สีเหลือง ขอให้ตรวจสอบ การเขียนโครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษ ไม่ถูกต้อง

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to collect and classify cultural words related to religions in the Buddhist teachings books and 2) to analyze strategies for translating cultural words about religions in the Buddhist teachings books from Thai into English. From the analysis of research on The Strategies for Translating Cultural Words about Religious from Thai into English: A Case Study of The Buddhist Teachings Book "Handbook for Mankind" After collecting and categorizing cultural terms related to religion in the book, the researchers compared them with the words in the translated version of the book "Handbook for Mankind" by Rod Bucknell. We then identified a translation strategy used by the researcher using the Newmark conceptual cultural translation strategy (Newmark, 1995), which can be divided into 12 types of translation strategies. The results of the research were summarized as follows: Cultural words about religion found in the book titled "Handbook for Humankind" found a total of 499 vocabulary words, divided into eight categories. The most common cultural word types in the selected manuscripts were cultural words relating to religion, is Doctrine. And according to the second objective, the researcher found that the popular translation strategies used to translate cultural words are: Literal translation and the strategies that were not found are Label translation, Gloss, Notes.

Keywords: translation strategies, cultural words, Buddhism

บทนำ

ปฏิเสธไม่ได้ว่าหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนานั้นมีบทบาทอย่างมากในสังคมยุคปัจจุบัน เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และทำให้เรารู้ผิดชอบชั่วดีแต่อย่างไรก็ตามภาษาอังกฤษเองก็เป็นภาษาที่มีอิทธิพลอย่างมากจนทำให้ในปัจจุบันมีการแปลหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษขึ้นมาสำหรับชาวต่างชาติหรือผู้ที่มีความสนใจที่ต้องการจะศึกษาเรียนรู้มากมาย แต่อย่างไรก็ดีการแปลหนังสือหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนานั้นไม่เหมือนกับการแปลหนังสือหรือบทความทั่ว ๆ ไปต้องใช้ความเข้าใจในหลักศาสนาและคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อนำมาปรับใช้กับงานแปลจริงอีกทั้งยังควรแปลให้มีความรอบคอบเพื่อไม่ให้เกิดการเข้าใจผิดได้ในภายหลัง ชลิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์ (2561, น. 282-289)

ทั้งนี้ในปัจจุบันมีการแปลหนังสือภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษจำนวนมากในปัจจุบันแต่คำศัพท์บางคำนั้นไม่ได้ถูกจัดหมวดหมู่อย่างชัดเจนโดยเฉพาะคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหานี้และได้จัดทำงานวิจัยนี้เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้น้อยลง โดยทางผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการแปล 3 ทฤษฎีมาใช้ในการทำวิจัยเรื่องนี้ คือ ทฤษฎีของไนด้า (1969) ทฤษฎีของดิเลอร์คอร์และเนลิส (1987) และทฤษฎีของสัลลิว สายบัว (1982) โดยจากการใช้ทฤษฎีนี้ทำให้เราแบ่งได้ออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ การแปลเนื้อหาโดยรวม การแปลคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา และการแปลหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยทฤษฎี 3 ทฤษฎีนี้ได้เคยถูกใช้เพื่อวิเคราะห์ วิธีการแปลที่ใช้ในการแปลวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา และวิเคราะห์เทคนิคของนักแปลที่ปรับใช้ในการแปลวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษจากหนังสือกรรมเรื่อง "ตามนัยแห่งพระธรรม" ฉบับไทยที่ถูกเขียนขึ้นโดยสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) และที่เป็นฉบับแปลภาษาอังกฤษเรื่อง "Good, Evil, and Beyond ... Karma in the Buddha's Teaching" ซึ่งถูกแปลโดย บรุช อีแวนส์ เพื่อให้งานต่อการแบ่งประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ บูรณพงษ์ (Buranapong, 2001, pp. 1-135)

จากปัญหาในการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และการแบ่งประเภทคำต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำงานวิจัยขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจอยากศึกษาเรียนรู้คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยหนังสือที่เรานำมาใช้ในการแปลและจำแนกคำในครั้งนี้คือหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง "คู่มือมนุษย์" และหนังสือฉบับแปลภาษาอังกฤษเรื่อง "Handbook for Mankind" ที่แปลโดย ร็อด บัคเนลล์ (Rod Bucknell) โดยผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการแปลหนังสือเฉพาะทางอย่างหนังสือหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการจำแนกคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษได้ดีมากยิ่งขึ้นและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และสามารถเป็นประโยชน์ต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อรวบรวมและจำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 หนังสือ คู่มือมนุษย์ โดย พุทธทาสภิกขุ
- 1.2 หนังสือ Handbook for Mankind โดย ร็อด บัคเนลล์ (Rod Bucknell)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- **แบบบันทึก และตารางจำแนกคำ**

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยได้ค้นหาหนังสือที่เป็นต้นฉบับภาษาไทยและฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษจาก 2 แหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เป็นไฟล์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากทางอินเทอร์เน็ต
- 3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “คู่มือมนุษย์” โดย พุทธทาสภิกขุ ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาไทย และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง “Handbook for Mankind” ซึ่งเป็นฉบับแปลภาษาอังกฤษ โดย ร็อด บัคเนลล์ (Rod Bucknell) โดยจะประกอบด้วยทั้ง 9 บท ดังต่อไปนี้

บทที่	ต้นฉบับ	ฉบับแปล
1	ท่านชอบพุทธศาสนาในเหลี่ยมไหน	Looking at Buddhism
2	พุทธศาสนามุ่งซื้ออะไรเป็นอะไร	The true nature of things
3	ลักษณะสามัญของสิ่งทั้งปวง (ไตรลักษณ์)	Three universal characteristics
4	อำนาจของความยึดติด (อุปทาน)	Grasping and clinging
5	ขั้นของการปฏิบัติศาสนา (ไตรสิกขา)	The threefold training
6	คนเราติดอะไร (เบญจขันธ์)	The things we cling to
7	การทำให้รู้แจ้ง ตามวิถีธรรมชาติ	Insight by the nature method
8	การทำให้รู้แจ้ง ตามหลักวิชา	Insight by organized training the seven purifications, etc
9	ลำดับแห่งการหลุดพ้นจากโลก	Emancipation from the world

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 คัดเลือกคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาโดยใช้คำนิยาม องค์ประกอบ และกรอบแนวคิดของศาสนามาผสมผสานกัน แบ่งประเภทของคำทางวัฒนธรรมได้ 8 ประเภท ดังต่อไปนี้
 - 1) ศาสดา (Founder)
 - 2) ศาสนธรรมหรือคำสอน (Doctrine)
 - 3) ศาสนทายาท (Religious successor)
 - 4) ศาสนพิธี (Rituals)
 - 5) ศาสนสถาน (religious place)
 - 6) ศาสนวัตถุ (religious objects)
 - 7) ความเชื่อและสิ่งลึกลับ (belief and myths)
 - 8) ตำนาน (legends)

4.2 วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาตามแนวคิดของนิวมาร์ค (Newmark, 1995) ซึ่งแบ่งกลวิธีการแปลไว้ 12 ประเภท ดังต่อไปนี้

- 1) การใช้คำยืม (Transference)
- 2) การทำให้เป็นธรรมชาติ (Naturalization)
- 3) การแปลตรงตัว (Literal translation)
- 4) การทำเครื่องหมาย (Label translation)
- 5) การใช้คำแปลที่ได้รับการยอมรับ (Accepted standard translation)
- 6) การใช้คำลักษณะนาม (Classifier)
- 7) การใช้คำที่เป็นกลาง (Neutralization)
- 8) การถอดความ (Paraphrasing)
- 9) การให้คำอธิบายและใส่หมายเหตุ (Gloss, Notes)
- 10) การเทียบเคียงทางวัฒนธรรม (Cultural equivalent)
- 11) การละ (Deletion)
- 12) การใช้ 2 กลวิธีร่วมกัน (Couplet)

ผลการวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์” มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมและจำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา ในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา และเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามของวัตถุประสงค์ว่า ผู้แปลใช้กลวิธีใดในการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาแต่ละประเภท ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่รวบรวมและจำแนกประเภทคำวัฒนธรรมที่กำหนดเพื่อตอบคำถามงานวิจัยว่า พบคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่ประเภทในหนังสือต้นฉบับภาษาไทย เรื่อง “คู่มือมนุษย์” จากนั้นนำคำที่พบมาเปรียบเทียบกับคำในหนังสือฉบับแปลเรื่อง “Handbook for Mankind” เพื่อระบุกลวิธีการแปลที่ใช้เพื่อตอบคำถามว่าพบกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาประเภทใดบ้าง คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่พบในต้นฉบับหนังสือเรื่อง คู่มือมนุษย์ ทั้งสิ้น 499 คำ ผู้วิจัยจัดทำตารางสรุปจำนวนคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา 8 ประเภท ตามตารางดังต่อไปนี้

ตัวอย่างตาราง

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลร้อยละของการจำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา

ประเภทคำทางวัฒนธรรม	จำนวนคำ	ร้อยละ
1. ศาสดา (Founder)	6	1.20
2. ศาสนธรรม (Doctrine)	345	69.13
3. ศาสนทายาท (Religious successor)	46	9.21
4. ศาสนพิธี (Rituals)	33	6.61
5. ศาสนสถาน (Religious place)	2	0.40
6. ศาสนวัตถุ (Religious objects)	5	1.00
7. ความเชื่อและสิ่งลึกลับ (Belief and myths)	56	11.22

8. ตำนาน (Legends)	6	1.20
รวม	499	100

**ควรนำเสนอ ผลการวิจัยในข้อ 2 คือ การวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำ
สรุปลงและอภิปรายผล
ให้อยู่ในตารางเช่นเดียวกับ ผลการวิจัยข้อ 1**

สรุปผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์หัวข้อการวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์” โดยพุทธทาสภิกขุซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาไทย และ หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา “Handbook for Mankind” ซึ่งเป็นฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดย ร็อด บัคเนลล์ ได้อธิบายและสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่พบในหนังสือ “คู่มือมนุษย์” พบคำศัพท์ทั้งหมด 499 คำ ซึ่งแบ่งออกได้ เป็น 8 ประเภท โดยประเภทคำทางวัฒนธรรมที่พบมากที่สุดหนังสือต้นฉบับที่เลือก คือ คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาประเภทศาสนธรรม

จากการวิเคราะห์และศึกษากลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา คำทางวัฒนธรรมที่พบในบทที่ 1-9 ในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์” ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาไทย และ หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา Handbook for Mankind ซึ่งเป็นฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาตามแนวคิดของ นิวมาร์ค (Newmark, 1995) ซึ่งแบ่งสามารถแบ่งกลวิธีการแปลไว้ ทั้งหมด 12 ประเภท คือ การใช้คำยืม การทำให้เป็นธรรมชาติการแปลตรงตัว การทำเครื่องหมาย การใช้คำแปลที่ได้รับการยอมรับ การใช้ลักษณะนาม การใช้คำเป็นกลาง การถอดความ การให้คำอธิบายและใส่หมายเหตุการ เทียบเคียงทางวัฒนธรรม การละ และการใช้ 2 กลวิธีร่วมกัน ซึ่งกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่พบในแต่ละประเภทอาจจะพบมากหรือน้อยแตกต่างกัน

ดังนั้นผู้วิจัยพบว่ากลวิธีการแปลที่นิยมใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม ได้แก่ กลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การแปลตรงตัว มีจำนวนทั้งหมด 136 คำ และกลวิธีที่ไม่พบ คือ การทำเครื่องหมาย การให้คำอธิบายและใส่หมายเหตุ ในส่วนของผลการวิจัย ประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาที่พบมากที่สุด คือ ศาสนธรรม มีจำนวน 345 คำ คิดเป็นร้อยละ 69.13 ความเชื่อ และสิ่งลี้ลับมีจำนวน 56 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.22 ศาสนทายาท มีจำนวน 46 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.21 ศาสนพิธี มีจำนวน 33 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.61 ศาสดามีจำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.20 ศาสนวัตถุ มีจำนวน 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตำนาน มีจำนวน 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.20 และสุดท้ายศาสนสถาน มีจำนวน 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.40 เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์หัวข้อการวิจัยเรื่องกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์” โดยพุทธทาสภิกขุ ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาไทย และ หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา “Handbook for Mankind” เพื่ออภิปรายผลจากข้อค้นพบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยผลการวิจัยพบคำทางวัฒนธรรมทางศาสนาในหนังสือ “คู่มือมนุษย์” ทั้งหมด 499 คำ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 8 ประเภท โดยประเภทคำทางวัฒนธรรมที่พบมากที่สุดในหนังสือต้นฉบับที่เลือก คือ คำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาประเภทศาสนธรรม ถัดมาคือความเชื่อ และสิ่งลี้ลับ ศาสนทายาท ศาสนพิธี ศาสดา ศาสนวัตถุ ตำนาน และสุดท้ายคือ ศาสนสถาน

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาในหนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดของ นิวมาร์ค (Newmark, 1995) ซึ่งแบ่งสามารถแบ่งกลวิธีการแปลไว้ ทั้งหมด 12

ยังไม่ได้อภิปรายหรือแสดงผลของผลการวิจัย

**-- ควรทำการอภิปรายผลโดยนำข้อสรุปผล มากกล่าว อภิปรายว่า
ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากอะไร สอดคล้องกับแนวคิด หรือ
งานวิจัยของใครบ้าง พร้อมทั้งมีการอ้างอิงเอกสารที่น่าเชื่อถือ
ตามหลักการที่ถูกต้อง**

ประเภท โดยกลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การแปลตรงตัว ถัดมาเป็นการถอดความ การใช้สองกลวิธีร่วมกัน การเทียบเคียงทางวัฒนธรรม การใช้คำยืม การละ การใช้คำที่เป็นกลาง การใช้คำลักษณะนาม การใช้คำแปลที่ได้รับการยอมรับ การทำให้เป็นธรรมชาติกลวิธีที่ไม่พบคือ การทำเครื่องหมาย การให้คำอธิบายและใส่หมายเหตุ

ข้อเสนอแนะ

เป็นการเขียนข้อเสนอแนะภายใต้ข้อค้นพบจากการวิจัย ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนางานวิจัยเรื่อง การศึกษาการวิเคราะห์กลวิธีการแปลให้มีประสิทธิภาพต่อไป
2. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานวิจัย โดยการปรับให้เหมาะสมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์” พบกลวิธีการแปลคำยืมจำนวนหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาที่มาของคำเหล่านั้นว่าเป็นคำยืมมาจากภาษาใด และส่วนใหญ่พบว่ามาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการใส่หมายเหตุที่มาของคำยืมว่ามาจากภาษาใด จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจหรืออยากจะศึกษาในอนาคตได้
2. การศึกษาการวิเคราะห์การแปลควรเลือกศึกษาเรื่องที่มีความน่าสนใจของภาษาปลายทาง และความแตกต่างของภาษาต้นฉบับเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการเลือกทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

ควรเสนอ
แนะถึง
สิ่งที่ควรวิจัย
ต่อไปจาก
เรื่องนี้ ว่า
ควรศึกษา
เกี่ยวกับอะไร
ให้ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงไม่ต้องแยกเป็นหนังสือ รายงานการวิจัย วารสาร ฯลฯ ผู้เขียนควรรวบรวมให้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเรียงลำดับ ก-ฮ ให้ถูกต้อง

งามพิศ สัตย์สงวน. (2543). *หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : รามการพิมพ์.

พุทธทาสภิกขุ. (2552). *คู่มือมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด: กรมการศาสนา

กระทรวงวัฒนธรรม. สืบค้นจาก <https://kowitz.org/wpcontent/uploads/2015/04/>

[handbookformankind.pdf?fbclid=IwAR1En6WuJdRnAQ52TScb0I8Stv724EVUCPhki2TMYwuE-wz9Tt5zdBV98s](https://kowitz.org/wpcontent/uploads/2015/04/handbookformankind.pdf?fbclid=IwAR1En6WuJdRnAQ52TScb0I8Stv724EVUCPhki2TMYwuE-wz9Tt5zdBV98s)

พุทธริช ปรานอก. (2558). *ศาสนาโลก World's Religion*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/HUSO/article/view/51718>

ชาติรี ชุมเสน. (2553). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. มหาวิทยารัฐอุดรธานี. สืบค้นจาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/17E58du02Xc6B3dZ6Un8.pdf>

รายงานผลการวิจัย

ชนิษฐา สินธุสุราษฎร์. (2559). *การแปลบทความทางการแพทย์และศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับระบบทางปัสสาวะ* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม. สืบค้นจาก <http://www.research-system.siam.edu/co-operative>

พัชร โกศาสมฤทธิ. (2555). *การแปลสิ่งทดแทนทางวัฒนธรรมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย* (รายงานผลการวิจัย).

กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร. สืบค้นจาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14_457%2F_NIDA.res.2012.1&fbclid=IwAR2ySRL_aPVRA25lhuaqiarYVzxlcww2hr_ElFzpddh2oxBuVP_i0_ssB_f0

วารสาร

ชลธิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์. (2561). กลวิธีการแปลหลักพุทธธรรมในพระพุทธรูปเป็นภาษาอังกฤษ.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 7 (1), 282-289. สืบค้นจาก <https://so04.tcithaijo.org/index.php/NBJ/article/view/253004/171790>

มานพ นักการเรือน. (2019). สถาบันศาสนาตามแนวทางพระพุทธศาสนา. วารสารสิทธิมนุษยชน, 20 (1), 1-11. สืบค้นจาก <https://so06.tcithaijo.org/index.php/jsr/article/download/209541/145103/657508>

สมบัติ ศิริจันดา, และจกกเมธ พวงทอง. (2564). ลักษณะเฉพาะของภาษาไทยที่มีผลต่อการแปลเป็นภาษาอังกฤษ:กรณีศึกษาของการแปลทางวิชาการ. ศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ, 3 (3), 370-383. สืบค้นจาก <https://so03.tcithaijo.org/index.php/art/article/view/254233/170731>

วิทยานิพนธ์

วรพัชร ชาลีกุล. (2560). กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่องของจันดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม (การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ท.). สืบค้นจาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5806034061_6333_6206.pdf?fbclid=IwAR16jr4cvh9jxpiZsvcDdoWbPq91qsETWZSJGcbL3gnxkrJgQe9SZeBrll

หนึ่งฤทัย ลาที. (2556). การวิเคราะห์การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากหนังสือเรื่อง แอตแลนติกมหาสมุทรข้ามกาลเวลา (ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ม.ป.ท. บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร. สืบค้นจาก http://library1.nida.ac.th/termpaper6/lang/2556/20075.pdf?fbclid=IwAR00_CXs4mvSejaaxM0_sVmeddEwfmQ2_HjneaQvvjDX8jacBhiaPTPfU8

Buranapong, S. (2001). *TECHNIQUES OF BUDDHIST LITERATURE TRANSLATION FROM THAI INTO ENGLISH: "GOOD, EVIL AND BEYOND...KAMMA IN THE BUDDHA'S TEACHING"*. (master's thesis). Bangkok: Mahidol University. Retrieved from https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=324928&query=%A1%C5%C7%D4%B8%D5%A1%D2%C3%E1%BB%C5%C7%C3%B3%A1%C3%C3%C1%BE%D8%B7%B8%C8%D2%CA%B9%D2%A8%D2%A1%C0%D2%C9%D2%E4%B7%C2%E0%BB%E7%B9%C0%D2%C9%D2%CD%D1%A7%A1%C4%C9&s_mode=any&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2565-01-29&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=1&maxid=1#

การค้นคว้าอิสระ

อริสา งามศรี. (2560). กลวิธีการแปลคำและวลีทางวัฒนธรรมที่พบในบทแปลจากภาษาไทยเป็น ภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาหนังสือเรื่อง “ครูบ้านนอก” โดย คำหมาน คนไค (การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ท.). สืบค้นจาก <http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/>

40TU_2017_5406034164_8883_8369.pdf?fbclid=IwAR1scm2Gx5piE0yQ0k4szySAqylGeLD8e4r_FyiloVd8Hl0wRwtw3Rf5fjM

เว็บไซต์

พจนานุกรมออนไลน์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). ศาสนา. สืบค้น 9 กันยายน 2565, จาก
<https://dictionary.orst.go.th/>

พจนานุกรมออนไลน์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). แปล. สืบค้น 9 กันยายน 2565, จาก
<https://dictionary.orst.go.th/>

References

Books

- Baker, M. (1992). *In Other Words: A Coursebook on the Translation*. London: Routledge.
Retrieved from https://www.academia.edu/5675886/In_Other_Words_A_Coursebook_on_Translation_Mona_Bake
- Buddhadasa Bhikkhu. (1996). *Handbook for Mankind*. n.p.: Buddha Dharma Education Association Inc.
Retrieved from http://meditation2.net/htdocs/Books/Bhikkhu_Buddhadasa_Handbook_for_Mankind.pdf

Theses

- Chen, S. F. (2000). *Rendition techniques in the Chinese translation of three sanskrit buddhist scriptures*. (doctoral dissertation). Urbana, Illinois: University of Illinois at Urbana-Champaign.
Retrieved from <https://www.proquest.com/openview/c768ed99304e4c8da0e020d379abab0c/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

Research reports

- Aulia, D. (2012). The Application of Translation Strategies to Cope With Equivalence Problems in Translating Texts. *Journal Polingua Scientific Journal of Linguistic, Literature and Education*, 1 (1), 1-7. DOI: 2252-4797
- Bader, S. D., & Hiyam, M. K. (2017). Strategies and Procedures Used in Translating Ideological Islamic-Related Texts from English into Arabic. *International Journal of English Linguistics*, 3 (7), 1-10. DOI: ISSN1923-869XE-ISSN1923-8703

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 7” ประจำปี 2566
วันศุกร์ที่ 26 พฤษภาคม 2566 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนาจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษา หนังสือคำสอนทางพระพุทธศาสนาเรื่อง “คู่มือมนุษย์”

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		ในบทคัดย่อสิ่งที่ต้องเขียน คือ วัตถุประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		แก้ไขตามบทคัดย่อภาษาไทย
3. บทนำ	✓			
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)				
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		ตารางแรก ควรระบุชื่อตารางด้วย
7. ผลการวิจัย		✓		ควรนำเสนอตามวัตถุประสงค์
8. สรุปผลการวิจัย		✓		ควรสรุปตามวัตถุประสงค์
9. อภิปรายผล		✓		ในส่วนนี้นอกจากข้อค้นพบแล้วควรระบุด้วยว่าเป็นเช่นนี้เนื่องจาก....
10. ข้อเสนอแนะ	✓			
11. เอกสารอ้างอิง		✓		ใส่อ้างอิงตามรายชื่อที่ปรากฏในบทความเท่านั้น
12. องค์กรความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์